

דרך מצותיך

עם ביאורי
הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ

מצוות ציצית (ד)

פרשות בהר-בחוקותי

תשפ"ו

תוכן העניינים

- פנימי ומקיף: סיכום העניין הקודם..... 3
- המוח, הגולגולת והשערות..... 3
- גן עדן והמצוות - השערות והמוח..... 5
- תחילת ביאור עניין הטלית והציצית..... 8

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת אחי האהוב ינון פליישמן, שנפל במלחמה

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת

מורנו ורבנו הגדול אשר מימיו אנו שותים

הרב עדין בן אברהם משה אבן ישראל (שטיינזלץ) זצ"ל

להקדשת החוברות לעילוי נשמת יקיריכם התקשרו: 052-886-8823

ב. ואחר שנתבאר שלוש הקדמות אלו, טרם אבינך עניין הציצית אזכיר לך ביאור ענין אחד בתורה, שיתבאר היטב על פי ההקדמות שנאמרו למעלה, והוא קריאת שם ישראל שנקראו בו אנחנו. שפירש בזוהר 'לי ראש', והוא מאמר השם יתברך על ישראל שקוראם כן,

פנימי ומקיף: סיכום העניין הקודם

ב. ואחר שנתבאר שלוש הקדמות אלו. באות א' הצמח צדק דיבר על החשיבות והמשמעות של התורה והמצוות ביחס הנשמה, על מהו השכר בעולם הבא, ועל ההשפעה האלוקית מהכלל אל הפרט, וכל הנושאים הללו מהווים את התשתית לדיון בעניין הטלית והציצית והיחס ביניהם. שורש הנקודה המשותפת לשלושת הנושאים הללו הוא היחס שבין המקיף לפנימי, והבעיה של השפעה פנימית והשפעה בדרך פנימית. במובן מסוים, תפיסות רציונליסטיות שרווחו בימי הביניים הכירו בהשפעה ישירה שניתנת למדידה ושניתן להגדיר בה את יחסי הנותן ומהקבל, יותר מאשר בהשפעה עקיפה שבה המקבל כמעט ואיננו קולט את הדברים. התפיסות הללו הן דוגלות במכניזם, ולכן ההנחה היא שלכל דבר יש הסבר רציונלי, וניתן לבנות מודל לכל מערכת יחסים. לעומת זאת, בעולם שלנו היחס בין המודע והלא מודע השתנה, וכיום העולם פתוח יותר לחשיבה על השפעות שאינן נקלטות בכלי ההכרה של האדם.

אפשר למצוא את אותו השינוי גם בשדה המדעי, כאשר החלו לעסוק בשדות אלקטרומגנטיים שבהם ההשפעה איננה ישירה, ואז ויתרו במובן מסוים על התפיסה שדבר עובר מנקודה אחת

לנקודה שנייה בדרך מסוימת ומוגדרת, אלא מדובר על השדה שבו נתון דבר מסוים. לשדות האלקטרומגנטיים יש ממד נוסף של השפעה עקיפה, במובן זה שכמעט כולם יודעים שהם קיימים, אבל כמעט לאף אחד לא אכפת מה זה בדיוק. זהו למעשה סוג מסוים של השפעה עקיפה, כיוון שזו מהות שפועלת עלינו ללא הכרה פנימית בה. אותו הדבר נכון גם בשדה המתמטי: במחצית השנייה של המאה ה-19 החלו לעסוק בעוצמות של אינסוף, כלומר באינסוף גודל וקטן, ובמובן מסוים זהו ביטוי למוכנות לעסוק בנושאים יותר מופשטים גם במתמטיקה. אגב, מעבר לכך שהעיסוק באינסוף הוא כמעט מיסטי, זהו תחום שבו הסימון הוא באות עברית – עם האות א. בכל אופן, השינויים הללו נכנסים גם לתחום הרוח: אם בעבר היה סולם ערכים חד משמעי שחומר ורוח עמדו בו באופן ברור, היום התפיסות של המקיף והפנימי משנות את התפיסות של המעלה והמטה.

המוח, הגולגולת והשערות

טרם אבינך עניין הציצית, אזכיר לך ביאור ענין אחד בתורה, שיתבאר היטב על פי ההקדמות שנאמרו למעלה, והוא קריאת שם ישראל שנקראו בו אנחנו. שפירש בזוהר ש'ישראל' הוא אותיות 'לי ראש', והוא מאמר השם יתברך על ישראל שקוראם כן. כלומר הקב"ה קורא לעם

וזה פלאי לכאורה. והעניין, כי ראש כולל הגלגלת עם המוח שבתוכו, והגלגלת חופה על המוח. וענינו ברוחניות הוא בחינת הרצון עליון ברוך הוא, שחופה על הטעם הכמוס שבו, שהרצון בלבד הוא שמתגלה. וכמאמר רבותינו ז"ל: "שתוק, כך עלה במחשבה". ודרך הגלגלת גדילים השערות מהמוח. כי השערות חלולים, ובתוכם יש קצת יניקה מהמוח. והוא ענין המשכה מצומצמת מאד מאד מהחכמה והטעם הכמוס דרך גילוי הרצון, להיות משיגים זעיר שם מני מעלת הטעם הכמוס.

וזהו שרש הגן עדן, שנהנים מזיו ומהשכלת טעמי מצות המושגים קצת דרך השערות הנזכרות לעיל.

הנימוק, אבל מה שמתגלה הוא רק עצם הרצון, כלומר שהקב"ה רוצה כך או רוצה אחרת, אך פנימיות וסיבת הרצון איננה מתגלית.

אם כן, יש את המוח שלא מתגלה ואת הגולגולת שמתגלית ומבטאת את הרצייה. ודרך הגלגלת גדילים השערות מהמוח. על הגולגולת יש שערות, שבסופו של דבר יונקות מהמוח. כי השערות חלולים, ובתוכם יש קצת יניקה מהמוח. השיער הוא איננו דבר מת לגמרי, מכיוון שדרך הגולגלת שמחפה על המוח, יש לו גם כן איזשהו קשר קלוש עם המוח, שממנו הוא שואב את חיותו. השערות אמנם אינן בוקעות את הגולגולת, אך הן מאפשרות ליצור קשר בין המוח לבין החוץ. והיחס הזה הוא מסמל את ענין המשכה מצומצמת מאד מאד מהחכמה והטעם הכמוס דרך גילוי הרצון, להיות משיגים זעיר שם מני מעלת הטעם הכמוס. כאמור, הגולגולת היא עצם בלבד שלא מבטא שום תחושה אלא רק את הרצון הגולמי, את ה'ככה'. אלא שלעומת הגולגולת, השיעור מצליח להתגבר על המעצורים וליצור קשר מסוים עם המוח, ולגלות אותו כלפי חוץ. אלא שהבעיה היא

ישראל 'לי ראש', וזה פלאי לכאורה, שכן איך הקב"ה יכול להגיד שישראל הם הראש שלו?

והעניין, כי ראש כולל בתוכו את הגלגלת עם המוח שבתוכו, והגלגלת חופה על המוח. וענינו של היחס בין המוח והגולגולת שבתוך הראש ברוחניות, הוא שהגולגולת היא בחינת הרצון עליון ברוך הוא. בכל מיני מקומות הגולגולת מוקבלת לרצון, מפני שהגולגולת היא עצם קשה ותו לא. בדומה לכך כאשר מדובר על הרצון במשמעות החיצונית והכמעט עיוורת שלו, מייחסים אותו לעורף או ל'מצח נחושה', מפני שיש בו בחינה מסוימת של עקשנות ללא גבולות. באותו אופן, גם הגולגולת היא רק העצם שחופה על הטעם הכמוס שבו, כלומר על המוח, שהרצון בלבד הוא שמתגלה, וכך גם מה שמתגלה ונראה בראש הוא לא המוח אלא הגולגולת; לא הנימוק אלא המסקנה. וכמאמר רבותינו ז"ל: שכשמש רבנו שאל על מה שנעשה לרבי עקיבא, הקב"ה השיב לו: "שתוק, כך עלה במחשבה לפניי" (מנחות כט, ב), כלומר הוא בעצם אמר לו: 'ככה'. מדוע זו התשובה? מפני שמש רצה לדעת למה, הוא רוצה להבין את

השונות לא ניתן לראות אותו כשלעצמו. אפשר לראות שגם בניסויים מדעיים עושים משהו דומה: יש כל מיני דברים שלעולם לא נוכל לראות אותם, כמו למשל את חלקיקי האטום, שאפילו את המסלול שלהם לא ניתן לראות. אבל מה שכן ניתן לראות זו השתקפות מסוימת של המסלול של החלקיק על גבי סרט צילום או איזשהו חומר אחר, ועל בסיס המסלול שנוצר ניתן לנסות לחשב מה עבר שם. כלומר כל מה שניתן לדעת על המציאות והקיום של הדברים הללו נובע רק מהצל ומהעקבות שהם הותירו אחריהם, מכיוון שאותם כשלעצמם לא ניתן לראות. הטכניקה הזו יוצרת עולם של חקירות שמבוססות על השובלים והתוצאות שדברים מסוימים משאירים אחריהם, ושדרכם ניתן ללמוד על אותם הדברים למרות שזו ידיעה מאוד עקיפה.

גן עדן והמצוות - השערות והמוח

וזהו שרש הגן עדן, שנהנים מזיו ומהשכלת טעמי מצות המושגים קצת דרך השערות הנזכרות לעיל. כלומר ההשגה הצדיקים בגן עדן היא כמו להשיג את התוך דרך השערות, שאמנם זו לא השגה גדולה, אבל זו הדרך יחידה לתפסו את מה שקורה בפנים. מדוע? מפני שהצדיקים אינם משיגים את התוכן הפנימי, אלא רק את 'זיו השכינה' – רק את ההשתקפות של הפנים. מכיוון שכך, גם הבנה של טעמי המצוות של העולם העליון היא כמו היחס בין השערות למוח, כלומר יחס לא מאוד עמוק. לכן, כפי שגם אם מישהו מחזיק בכל שערות ראשו של חברו זה לא אומר

שהשיעור הוא אחד הדברים עם הכי פחות חיות בתוך הקיום האנושי: הוא לא רגיש לכלום, אפשר לקצוץ אותו ללא בעיה, ועצם הצורך הוא מורכב. מהבחינה הזו, השערות – בדומה לציפורניים – הם מעין מותרות של הגוף, מעין הצמחייה שיש על האדם, משום שהגוף איננו זקוק להם לצורך המשך קיומו, וגם החיות שיש בהם היא איננה יותר ממה שיש בצמח.

אלא שלמרות חוסר החיות שבו, הוא מצליח לינוק מהפנימיות, מהמוח, ומהצד הזה השער הוא הסמל להתגלות קלושה של דבר מסוים, שאיננה נובעת מהתבוננות בפנימיות שלו אלא רק מעצם קשר מסוים שקיים ביניהם. השער הוא האמצעי היחיד שבעזרתו אפשר לדעת מה קורה בפנים, מפני שאל המוח כשלעצמו לא ניתן להתייחס, והגולגולת לא אומרת דבר לגביו; ורק השער, על אף שהוא סוג של צינור מאוד קטן ולא חיוני, הוא עדיין מאפשר לגלות משהו על המנגנון הפנימי ולבנות יחסים בין הפנים והחוץ. במילים אחרות, כדי לדעת מה קורה בפנים לא ניתן להסתכל בדבר כשלעצמו, אלא צריך למצוא את השערות שלו.

במובן מסוים, אפשר לומר שהשערות כביכול עושות נקב קטן בתוך המוח, ודרכו יוצא משהו מהעצם בעצמו, מהאור הפני אל החוץ. אז כמובן שלא ניתן לראות את כל האור, אבל מה שכן ניתן לראות זו השלכה מסוימת של האור, ייצוג מאוד קלוש של ההוויה הפנימית, מעין הד של הד של הד. אלא שלמרות שזו הארה קלושה ביותר, ניתן עדיין להסיק ממנה על הפנימיות של הדבר, שבגלל ההסתרות

ואמנם, על ידי קיום מעשה המצות ממשיכים הישראל גילוי הטעם הכמוס בעצמו וגילוי הרצון עליון בעצמו, שבו מאיר עצם התענוג הפשוט, אשר עתה אינו מתגלה אלא בבחינת מקיף בלבד. לכן נקרא 'לי ראש', שממשיכים גילוי בחינת ראש גלגלתא ומוחא. וזה סוד מאמר רבותינו ז"ל, "בשעה שישראל אומרים אמין יהא שמא רבא הקב"ה מנענע בראשו", נענוע זה הוא המשכה. אך המשכה זו עדיין נעלמת היא, ולעתיד לבוא תתגלה לעינינו כשיחיו המתים במהרה בימינו.

להחזיק בשיעור, אבל בקיום המצוות בעולם הזה אנו אוחזים גם בראש בעצמו, ברצון האלוקי בעצמו, למרות שאין השגה של מהותו.

כאשר מקיימים מצוות ושואלים את הקב"ה מדוע נוטלים אתרוג ולא תפוח, או למה צריך לשים ציצית ולמה אסור לרצוח, התשובה תהיה תמיד אותו הדבר: ככה. מדוע? מפני שזהו הסדר שבו הקב"ה בנה את העולם. אבל כאשר נכנסים לשערות של הקיום בעזרת התורה, אפשר למצוא טעמים עמוקים ופנימיים שונים שמסבירים מדוע נוטלים דווקא לולב, וכן הלאה. אלא שכל ההסברים הללו האם אינם הדבר בעצמו, הם אינם קיום המצווה בעצמה, אלא הם רק השלכות שלה, הם דבר שנובע מתוך דבר. לכן, אמנם ניתן דרך השערות לגלות משהו על הפנים, אבל זהו איננו גילוי של הפנים בעצמו ממש. באותו אופן, גם בגן עדן אנו מקבלים רק מעין צללים, שהם טובים ויפים יותר או פחות, אבל בכל אופן הם לא הדבר בעצמו. זו אמנם איננה דוגמה שלמה, אך אפשר לראות את גן עדן כמעין צילום: אפשר לעשות צילום יותר חד ובהיר ואפשר לעשות אותו כהה ומטושטש, אבל בכל הרמות שלו הוא רק צילום, והצילום הטוב לא קרוב יותר לדבר

שהוא יורד לסוף דעתו, כך גם תפיסת כל הביטויים וכל השערות לא מובילות להבנת טעמי המצוות. למעשה, משתמשים בדימוי של השיעור גם כדי להגדיר מבחינה מסוימת את היחס בין העולמות או הגילויים של הקב"ה לבין האור הפנימי: כל הדברים הללו הם אינם אלא גילוי של שערות.

ואמנם, על ידי קיום מעשה המצות ממשיכים הישראל גילוי הטעם הכמוס בעצמו וגילוי הרצון עליון בעצמו, שבו מאיר עצם התענוג הפשוט. עניינה של התורה ועניינו של גן העדן, בכל דרגה שתהיה, הוא השגה שכלית בדרגות עליונות שבעליונות. אלא שבסופו של דבר, ההשגה הזו איננה נוגעת לאור הפנימי, אלא היא מתייחסת רק לשיעור שלו, להשתקפויות החיצוניות, מפני שאלו הדרגות שאנו מסוגלים להבין ולתפוס. יכול להיות אחד שמבין את השיעור מקרוב, יכול להיות אחד שמבין אותו מרחוק ויכול להיות שאחד עושה עליו אנליזה מתוחכמת – אבל בסופו של דבר זהו רק השיעור, ולא הדבר בעצמו. לעומת זאת, כשאדם עושה מצווה הוא מצליח באופן מסוים להחזיק את הדבר בעצמו, גם אם הוא לא מבין אותו. מהבחינה הזו, בגן עדן אנו יכולים רק

למשל קאנט, שמדברים על כך שראיית המציאות היא תמיד מתוך הכלים וההגבלות של האדם המסוים, וכל מה שאדם רואה ומשיג הוא תוצר של אינטראקציה לא מוגדרת בין האדם לבין המופעים של המהות שהוא מאמין שהיא קיימת, למרות שאין לו שום מגע ישיר איתה. מהבחינה הזו אין הבדל ברמת ההשגה, ואין זה משנה אם היא יותר בהירה ויותר נכונה, מפני שהיא איננה נוגעת במהות כשלעצמה.

למרות הפילוסופיות הללו, בקיום המצוות אנחנו עדיין נוגעים במהות בעצמה, ב'ראש', גם אם זו התעסקות שאיננה כוללת השגה וקליטה. לעומת זאת, בעולמות העליונים יש השגות עליונות, אך ההשגות הללו נוגעות רק להשתקפויות ולהשלכות של המהות, ולא למהות בעצמה. מסופר שרבי יצחק לוי מברדיצ'ב היה אומר שאם היו מכניסים חוט אחד של ציצית לגן עדן, כל גן עדן היה נשרף. מדוע? מפני שבמקום שיש בו השגה בהירה, מגע עם הדבר בעצמו יכול לשרוף את העולם כולו. מעין זה גם נאמר על כך שיש מלאך בשמים שיש לו אלף פיות ובכולן הוא שר לקב"ה, שלמלאך הזה אין אפילו כיס קטן עם פרוטה לצדקה. הנקודה היא כמובן לא רק שלמלאך אין כסף, אלא שאין לו אפשרות לתת צדקה מפני שכל ההוויה שלו היא הוויה של התגלות, ואין לו אפשרות לגלות את מהות מצוות הצדקה.

הנגיעה במהות הדברים אפשרית רק בעולם שלנו, שבו אין לנו השגה וקליטה שלה, והסיבה שאנו יכולים ללכת עם

בעצמו מאשר הצילום הגרוע. כל מה שאפשר לראות בצילום הוא רק את ההשתקפות של הדבר ולא אותו בעצמו. **אשר עתה אינו מתגלה אלא בבחינת מקיף בלבד.** כעת, במצוות בעולם הזה, הגילוי של ההארה הפנימית הוא רק בדרך מקיף. כל מה שיש במצווה זה רק את עצם זה שהיא מצווה, אבל אין לנו אפשרות להשיג את הטעמים הפנימיים שלה, וגם אין כל השפעה לשאלה האם אנו משיגים משהו או לא, ולכן היא מאירה רק בדרך מקיף. **לכן ישראל נקרא 'לי ראש', שממשיכים גילוי בחינת ראש,** שהוא כולל בתוכו גם את גלגלתא וגם את המוחא, מכיוון שכשישראל מקיימים מצוות הם ממשיכים את הרצון בעצמו לתוך העולם, את הראש ולא את ההשתקפות שלו, למרות שזו דרגה שלא שייכת להשגתם.

וזה סוד מאמר רבותינו ז"ל, **"בשעה שישראל אומרים אמן יהא שמא רבא הקב"ה מנענע בראשו"** (ברכות ג,א), ומהי המשמעות של הנענוע? **נענוע זה הוא המשכה.** מכיוון שישראל נקראים ראשון של הקב"ה, הרי שכשהם עושים איזה דבר יש נגיעה במהות הפנימית הנסתרת, ואז הקב"ה כביכול מנענע את ראשו, כלומר מושך משם השפעה. אך המשכה זו עדיין **נעלמת היא, ולעתיד לבוא תתגלה לעינינו כשיחיו המתים במהרה בימינו.** בעולם שלנו אנו מנועים להכיר את ההוויות כפי שהן, ויש לא מעט פילוסופיות שעוסקות בכך שאין לנו אפשרות להגיע אל המהות של הדברים וממילא הוא חסר משמעות מבחינתנו, אלא אנו יכולים להתייחס רק להשתקפות שלהם. ישנם פילוסופים, כמו

ומעתה יובן ענין הטלית והציצית. כי הטלית הוא 'פרישו דמלכא', ומתעטפים בו, רומז לגילוי אור מקיף הנזכר לעיל שעל ידי המצות. והציצית הם בחינת שערות וחוטין, כמו שכתוב: "ויקחני בציצית ראשי" (יחזקאל ח, ג). ורומז לבקיעת ההארה מהחכמה והטעם הכמוס שבמצות הנמשך בצמצום, להיות מושג באצילות בריאה יצירה עשייה. ולכך היא שקולה כנגד כל המצות, כי יש בה משני בחינות שבתורה ומצות, שהם הרצון והטעם.

לאהוב מישהו בתמונה מאשר את האדם בעצמו: האיש הממשי הוא תמיד זר, והוא יכול להיות גדול או נורא מידי, אבל כאשר הוא עובר דרך השתקפויות מסוימות כבר הרבה יותר קל להתייחס אליו.

מהבחינה הזו, כביכול הכי טוב להיות בגן עדן: אמנם לא אוחזים שם במהויות בעצמם, אבל הכי יפה שם. דוגמה לכך אפשר לראות אצל לא מעט אנשים שגילו שלשיר שירי חלוצים זה הרבה יותר נחמד מאשר להיות חלוץ אמיתי, ושלשבת בחוץ לארץ ולאהוב את ארץ ישראל זה יותר נוח ולפעמים אפילו יותר מספק. כשאדם מגיע לארץ ישראל הוא יכול להגיע למצב שאפילו אין לי מספיק זמן לאהוב אותה, מפני שהוא יותר מדי עסוק בחיים בה. האהבה מרחוק אולי לא מתייחסת ולא נוגעת בדבר בעצמו, אבל היא יכולה להיות מאוד מספקת מפני שהיא איננה דורשת התעסקות עם דבר אמיתי שעלול להיות גדול ומסובך מידי.

תחילת ביאור ענין הטלית והציצית

כעת עובר הצמח צדק לדון בענייני הטלית והציצית. ומעתה יובן ענין הטלית והציצית. כי הטלית הוא 'פרישו דמלכא', המעטה של המלך, ומתעטפים בו, רומז לגילוי אור מקיף הנזכר לעיל שעל ידי המצות. על ידי העיטוף בטלית האדם

ציצית או לתת צדקה בעולם הזה היא תולדה של העובדה שאנחנו חיים בעולם של צללים, ולכן אין לנו יכולת להשיג את מהות הציצית או הצדקה. זו גם הסיבה לכך שאנחנו אומרים "יהא שמיה רבא" והקב"ה מנענע בראשו: אנחנו לא באמת מבינים מה אנחנו אומרים, אבל אנחנו עדיין מצליחים לגעת על ידי כך בגופם של דברים. מכיוון שכך, בעולמות שדווקא יש להם את יכולת ההשגה הם יכולים לקלוט רק את ההשתקפויות ואת השערות, שהם אמנם יכולים להיות הסברים, אך אלו דברים חיצוניים ולא פנימיים.

כל הדיונים הללו קשורים ליחס בין האור המקיף לאור הפנימי, שעליו דובר לפני כך. האור הפנימי, ההשגה הפנימית של הדברים, יכולה להתייחס רק לשערות. זהו איננו זלזול בדרגה של ההשגה, אלא זהו עניין שנובע מהיחס בין ההשתקפויות למהויות. אמנם תיאור ההשתקפויות של הדברים יכול להיות יותר יפה ושלם, אבל הוא איננו מתקרב למהותם. למרות זאת, הוא יכול ליצור חוויה שהיא יותר מספקת מבחינה אינטלקטואלית או אמוציונאלית. לא פעם, החוויה הזו עלולה להפוך להיות פיתוי, שבו אדם מרגיש טוב יותר עם התמונה והחיקוי מאשר עם המקור, מפני שתמונה מתאימה לממדים ולתפיסות שלו. לכן למשל לפעמים הרבה יותר קל

שיש בה פתיל תכלת אחד טובה יותר מהטלית שעשויה כולה מתכלת (במדבר רבה יח,ג). בדרך כלל לא מדברים על הצד הזה, אבל קרח בכוונה מדבר על טלית וציצית, והטענה שלו היא למעשה שהוא רוצה טלית ללא ציצית. הטענה הזו היא למעשה כמו הטענה המפורשת בתורה: "כי כל העדה כולם קדושים... ומדוע תתנשאו על קהל ה'" (במדבר טז,ג): יש כאן קהל שהוא כולו קדוש, מדוע צריך את האנשים המיוחדים? הרי יש את המכלול הגדול של ההארה המקיפה שבה כולם קדושים באותה המידה, אז לשם מה צריך את ה'ציציות' של הכהנים, הלוויים והנביאים, מדוע צריך את ההתגלות של הפרט המיוחד? אלא שכנגד הטענה הזו משה אומר: האור המקיף לא מספיק לבדו, מפני שעדיין נדרשת התייחסות לאור הפנימי. זה נכון שכל העדה קדושים, אבל עדיין צריך את האחיזה גם באור הפנימי. טענה הפוכה מזו של קורח היא זו שתוארה לעיל, של מי שרוצה ציצית ללא טלית, כלומר של מי שמעדיף לאחוז בחלק המתגלה והברור מאשר במהות הלא רציונלית שאיננה באה לידי ביטוי. ובאמת, מסובך להסביר את שני הצדדים של הטלית והציצית, מכיוון שיוצא שהמהות העיקרית היא זו הנסתרת, אלא שמכיוון שלא ניתן להבין ולגלות אותה יש צורך במהות המוגבלת והמוגדרת, שבעזרתה ניתן לתפוס במידה מסוימת את המהות הפנימית. זאת אומרת שצריך גם את הציצית וגם את הטלית, שיהיה יחס בין המהות הנסתרת לתפיסה הגלויה, מפני שזה בלא זה הוא חסר משמעות.

בעצם עוטף את עצמו בתוך המצווה, וכך למרות שאין לו נקודת אחיזה במצווה היא עדיין מקיפה אותו. והציצית הם בחינת שערות וחוטין, כמו שכתוב: "ויקחני בציצית ראשי" (יחזקאל ח,ג). הציצית היא האחיזה בדבר בעצמו, והדבר נרמז גם בחוטים שבה. ורומז לבקיעת ההארה מהחכמה והטעם הכמוס שבמצות הנמשך בצמצום, להיות מושג באצילות בריאה יצירה עשייה. אם כן, הטלית היא הארת המקיף של האור העליון, של הרצייה הפשוטה, ואילו הציצית היא אותו אור עליון שבוקע דרך השערות היא במובן מסוים הטעם של המצווה.

ולכן היא שקולה כנגד כל המצות, כי זוהי מצווה שיש בה שני חלקים, משני בחינות שבתורה ומצות, שהם הרצון והטעם, החיצוני והמופנם. הציצית איננה עשויה מהטלית עצמה, אלא היא חוט נפרד שקשור על הציצית, אבל הוא עדיין עומד ביחס ובקשר מסוים אל הטלית. לכן למשל מבחינה הלכתית צריך להיות יחס בין החומר והצבע של הטלית לחומר והצבע של הציצית, אבל עצם זה שצריך לדבר על היחס ביניהם אומר שהם לא בדיוק ממשיכים את אותו הדבר.

כאמור, הציצית והטלית הם שני צדדים שונים של התגלות, כאשר הטלית היא המהות העיקרית, אבל הדבר שאפשר להתייחס אליו הוא הציצית. אחד הפיתוחים של הרעיון הזה נוגע למחלוקת של קורח ועדתו, שם קורח שואל את משה האם טלית שכולה תכלת חייבת בציצית, ולאחר שמשה אומר שהיא חייבת הם שואלים אותו מדוע ציצית

יכולים להתקשר זה לזה, ומהו האופן שבו המהות הלא נודעת מתגלה בתוך המציאות האנושית היא הבעיה המרכזית כאן, ובהמשך המאמר ידובר עליה מצדדים נוספים.

***

מצוות הציצית מתאפשרת רק כאשר יש צירוף של הטלית והציצית ביחד, מפני שמהות שעומדת לעצמה היא חסרת משמעות עבורנו משום שהיא איננה שייכת לעולם שלנו, ואילו ההבנה והתפיסה תמיד יהיו בדברים צדדיים ושוליים. השאלה כיצד המהות וההתגלות

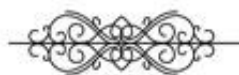

גיליון שבועי עם ביאורי חסידות של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל

הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל, שנודע במהלך השנים בשל פירושו לתלמוד, היה גם מורה לחסידות. סגנונו הקולח, ישיר והפשוט, מבקש לבאר את תורת החסידות העמוקה באופן נהיר ורלוונטי מתמיד. במשך כשישים שנה מסר הרב שיעור שבועי בחסידות, "חוגי חן למשנת חב"ד", אשר עסק בספרי היסוד של תורת חב"ד.

בגיליונות השבועיים מובאים ביאורים על ספרי 'תורה אור' ו-'ליקוטי תורה', שהם קבצי מאמרי חסידות מעמיקים מאת ר' שניאור זלמן מליאדי - בעל התניא ומייסד חסידות חב"ד - על פי סדר פרשות השבוע. בשיחה חיה ובחן, מבאר הרב את מושגי היסוד והשקפתה של החסידות, ומכניס את פנימיותם של המאמרים אל תוך עולמם ונפשם של הלומדים. השיעורים והגיליונות מכוונים להאיר ולעורר את השומעים לחיות, התלהבות וכנות בעבודת ה'; לתפילה, התמסרות ודבקות בקב"ה.

נשמח לתרומה עבור
המשך הפצת הגיליונות!
תרומה מומלצת: 2 ₪

לקבלת גיליון
שבועי דיגיטלי

המעוניין לקבל את הגיליון בכל שבוע, מודפס או דיגיטלי, מוזמן ליצור קשר:

TalmideiHarav@gmail.com | 055-663-1275

מרכז שטיינזלץ
למד את עמי

